

ИЗВЕШТАЈ

**ЗА РАБОТАТА НА ДИРЕКЦИЈАТА ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА КЛАСИФИЦИРАНИ
ИНФОРМАЦИИ ЗА 2019 ГОДИНА**

СОДРЖИНА

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА ДИРЕКЦИЈАТА ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА КЛАСИФИЦИРАНИ ИНФОРМАЦИИ ЗА 2019 ГОДИНА	
ЛЕГИСЛАТИВА, БЕЗБЕДНОСНА ОРГАНИЗАЦИЈА И ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ.....	2
БЕЗБЕДНОСТ НА ЛИЦА КОРИСНИЦИ НА КЛАСИФИЦИРАНИ ИНФОРМАЦИИ	4
АДМИНИСТРАТИВНА БЕЗБЕДНОСТ, РАБОТА НА ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА СТРАНСКИ КЛАСИФИЦИРАНИ ИНФОРМАЦИИ	5
ФИЗИЧКА БЕЗБЕДНОСТ	6
ИНФОРМАТИЧКА БЕЗБЕДНОСТ	7
ИНДУСТРИСКА БЕЗБЕДНОСТ	9
ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР	9
МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА	11
ОБУКА И СОВЕТОДАВНА ПОМОШ НА КОРИСНИЦИТЕ НА КЛАСИФИЦИРАНИ ИНФОРМАЦИИ	13
УЧЕСТВО ВО РАБОТА НА МЕЃУИНСТИТУЦИОНАЛНИ ТЕЛА И ДРУГИ ИНИЦИЈАТИВИ	14
ФИНАНСИСКО РАБОТЕЊЕ ВО ДИРЕКЦИЈАТА	15
РЕЗИМЕ	16

ИЗВЕШТАЈ

ЗА РАБОТАТА НА ДИРЕКЦИЈАТА ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА КЛАСИФИЦИРАНИ ИНФОРМАЦИИ ЗА 2019 ГОДИНА

Врз основа на член 69 став 3 од Законот за класифицирани информации(*) („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 275/19) Дирекцијата за безбедност на класифицирани информации за своето работење во изминатата година подготвува извештај кој го усвојува Владата на Република Северна Македонија.

ЛЕГИСЛАТИВА, БЕЗБЕДНОСНА ОРГАНИЗАЦИЈА И ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Легислатива

Во текот на 2019 година активностите на Дирекцијата за безбедност на класифицирани информации (во натамошниот текст „Дирекцијата“) беа фокусирани на донесување на Предлогот на Закон за класифицирани информации(*) што произлезе од работата на меѓуресорската работна група формирана за таа цел претходната година. Предлогот на закон имаше европско знаменце од причина што со него се врши усогласување со Одлуката на Советот од 23 септември 2013 година во однос на правилата за безбедност за заштита на класифицирани информации на ЕУ, CELEX број 32013D0488. Како резултат на тоа, на почетокот на годината беа реализирани активностите за транспонирање на европската регулатива во националното законодавство и согласно на тоа беа изработени потребните кореспондентни табели и Изјавата за усогласеност.

Во март 2019 година Предлогот на Закон за класифицирани информации(*) за прв пат влезе во собраниска процедура, но заради потребата од негово усогласување со одредбите од Законот за Агенцијата за национална безбедност и Законот за инспекциски надзор што тогаш беа во фаза на донесување, како и заради потребата од разгледување на доставените амандмани во собраниските комисии, Министерството за одбрана во функција на предлагач го повлече Предлогот на закон од собраниска процедура. По повторното иницирање на собраниската процедура во септември 2019 година, новиот Закон за класифицирани информации(*) беше донесен на 27 декември 2019 година со законска обврска да влезе во сила на осмиот ден од неговото објавување во Службениот весник на Република Северна Македонија.

Во меѓувреме се работеше на измените на постојните подзаконски акти со цел нивно донесување во законски предвидениот рок од шест месеци по влегување во сила на новиот Закон за класифицирани информации. Особен акцент беше ставен на изработката на правилниците и упатствата со коишто се регулираат прашања врзани за инспекцискиот надзор на класифицираните информации од причина што согласно член 2 од Законот за инспекциски надзор („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 102/19) Дирекцијата е изземена од Законот, а со тоа и од обврските кон Инспекцискиот совет.

Во првата половина од годината беше изработена функционалната анализа на работите и задачите во Дирекцијата и беа започнати активности за промена на постојните акти за организација и за систематизација на работните места во Дирекцијата. Исто така, во текот на годината се работеше и на други интерни акти (правилници и упатства) со коишто се регулираат прашања од доменот на функционирање на Дирекцијата.

Безбедносна организација

Во 2019 година, Дирекцијата продолжи со активностите за обезбедување на безбедносни стандарди за ракување со класифицирани информации во државните и приватни ентитети, а особено во мрежата на регистри и контролни точки за класифицирани информации на Дирекцијата. Редовно се ажурираше листата на овластени лица како клучен персонал за одржливост, спроведување и надзор на безбедносните политики за работа со класифицирани информации во секоја од релевантните институции каде се ракува, циркулираат и се чуваат класифицирани информации.

Човечки ресурси

Во текот на извештајната година Одделението за управување и развој на човечки ресурси работеше со несмалена динамика во однос на претходната година. Имено, во првата половина од 2019 година беа објавени и следствено на тоа реализирани три интерни огласи за унапредување на вработени лица во Дирекцијата на раководни места. Во втората половина од годината беше спроведен и интересен оглас за унапредување на административен службеник од категорија „Г“.

Исто така, поради зголемениот обем на работа во Дирекцијата, во првата половина од 2019 година четири лица беа вработени на определено време. Од нив едно лице кон крајот на годината заснова редовен работен однос во Дирекцијата. Во ноември 2019 година беше објавен јавен оглас за вработување на едно лице, а во декември истата година едно лице премина во друга државна институција со спогодбено преземање. Воедно, две лица беа преземени за работа во Дирекцијата од Министерството за политички систем и односи меѓу заедниците.

Во однос на мобилноста на вработените, и во 2019 година продолжи упатувањето на вработени од Дирекцијата во Регистарот за НАТО/ЕУ класифицирани информации во постојаните мисии на Република Северна Македонија при НАТО и при ЕУ во Брисел, Белгија. Измените на податоците на вработените што резултираа од мобилноста навремено се внесуваа во системот на HRMIS.

За да се реализираат вработувањата се пристапи и кон измени и дополнувања на Годишниот план за вработување во Дирекцијата за безбедност на класифицирани информации за 2019 година.

Освен активностите поврзани со Годишниот план за вработување, беа реализирани и активностите поврзани со Годишниот план за обуки на административните службеници во Дирекцијата, според обврските од Законот за административни службеници, што подразбира, меѓу другото, водење евиденција, прибирање и комплетирање податоци за посетителите обуки, како и правење полугодишни извештаи за реализирани обуки и номинирање на вработените за учество на обуки. Исто така, вработените во Дирекцијата во текот на 2019 година одржаа и серија обуки за овластените лица за ракување и чување класифицирани информации во државни органи и институции коишто ракуваат со класифицирани информации.

Како тековна активност на Одделението за управување и развој на човечки ресурси, според Законот за административни службеници, во 2019 година со полугодишните интервјуа во месец мај се започна процесот за оценување на ефектот на административните службеници, во Дирекцијата, што се заокружи кон крајот на годината, при што беа опфатени и целосно реализирани сите негови чекори.

БЕЗБЕДНОСТ НА ЛИЦА КОРИСНИЦИ НА КЛАСИФИЦИРАНИ ИНФОРМАЦИИ

Во текот на 2019 година планираните активности според Годишниот план на активности на Дирекцијата за безбедност на класифицирани информации од доменот на безбедност на лица корисници на класифицирани информации беа спроведени според планираната динамика. Во континуитет се спроведуваа процедурите за издавање национални, НАТО и ЕУ безбедносни сертификати во соработка со безбедносните служби надлежни за вршење на безбедносните проверки и активности сврзани со обука на корисниците на класифицирани информации и контрола на условите во овој домен на безбедноста на класифицираните информации.

Дирекцијата за безбедност на класифицирани информации по поднесени барања за издавање безбедносни сертификати изработи: 4782 барања за оперативна безбедносна проверка; 3530 национални, 494 НАТО и ЕУ безбедносни сертификати; 845 изводи од НАТО и ЕУ безбедносни сертификати. Вкупниот број на важечки национални безбедносни сертификати на 31.12.2019 година изнесува 18972. Додека вкупниот број на важечки безбедносни сертификати на 31.12.2019 година за НАТО е 591, а за ЕУ е 747.

Исто така, во Дирекцијата беа изработени и 168 решенија за одбивање на барањата за издавање безбедносни сертификати, 4 решенија за престанок на важноста на безбедносниот сертификат.

Воедно, беше извршена ревизија на издадените безбедносни сертификати чиј рок на важење истекува во 2019 година.

АДМИНИСТРАТИВНА БЕЗБЕДНОСТ, РАБОТА НА ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА СТРАНКИ КЛАСИФИЦИРАНИ ИНФОРМАЦИИ

Во текот на 2019 година, работата во Одделението за странски класифицирани информации се одвиваше според воспоставените процедури за прием, обработка, дисеминација, дистрибуција, архивирање и чување на класифицираните информации. Динамиката на извршување на работните задачи беше во вообичаената рамка на целосна имплементација на постојните законски и подзаконски акти за безбедност на класифицирани информации. И во текот на 2019 година, Одделението за странски класифицирани информации како единствена точка за влез и излез на странски класифицирани информации успешно одговори на предвидените активности за заштита на класифицираните информации координирајќи ја работата на воспоставениот систем на регистри и контролни точки. Со тоа, констатирано е дека задачите се завршени професионално и ефикасно во насока на навремена доставување на класифицираните и на неklasифицирани материјали до крајните корисници. Исто така, и во 2019 година, Одделението за странски класифицирани информации, со помош на својот обучен персонал, продолжи со обуката, давањето стручна помош, мислења и експертиза на државни органи и приватни ентитети, но и на домашни и странски претставници за правилно користење и ракување со класифицирани информации. И во текот на 2019 година, Одделението за странски класифицирани информации во континуитет продолжи со обуката на својот персонал.

Следејќи ја динамиката на прием на странски класифицирани информации од претходните години, Одделението за странски класифицирани информации во 2019 година регистрираше зголемен интензитет на примени и обработени странски класифицирани информации во однос на извештајната 2018 година.

Според евиденцијата на Одделението за странски класифицирани информации на Дирекцијата, во 2019 година примени се вкупно 2503 НАТО документи или за 300 % повеќе

од 2018 година. Од кои „СТРОГО ДОВЕРЛИВО“ – 1096 или 100% повеќе од 2018 година, „ДОВЕРЛИВО“ – 391 или 131% повеќе од 2018 година, „ИНТЕРНО“ – 1016 или 916% повеќе од 2018 година.

Од направената паралела на добиени НАТО класифицирани информации со 2018 година се забележува значително зголемување на бројот на примените класифицирани информации.

Во текот на годината, во Одделението за странски класифицирани информации на Дирекцијата се примени вкупно 65 ЕУ класифицирани/некласифицирани документи, од кои 3 со степен „ДОВЕРЛИВО“, 62 со степен „ИНТЕРНО“.

Кумулативниот збир на добиени странски НАТО и ЕУ класифицирани/некласифицирани документи во 2019 година изнесува 2568. Тоа подразбира дека севкупно за 183% е зголемен приливот на странски документи во однос на претходната извештајна 2018 година.

Во однос на националните класифицирани информации, бројот на обработени национални документи во Одделението за странски класифицирани информации на Дирекцијата во 2019 година изнесува вкупно 746 или за 106% повеќе во однос на 2018 година.

ФИЗИЧКА БЕЗБЕДНОСТ

Тежиштето на активностите на работата на Одделението за физичката безбедност во текот на 2019 година беше насочено кон задржување на веќе воспоставените стандарди за ракување и чување на класифицираните информации. Во таа насока Одделението за физичка безбедност активно учествуваше во измените на Законот за класифицирани информации. Исто така, во рамките на делокругот на работење, Одделението за физичка безбедност обнови дел од интерните акти, што ја подобрија работата на Одделението и го подигнаа нивото на безбедност во Дирекцијата.

Исто така, во Дирекцијата интензивно се работеше во насока на целосно исполнување и подигање на стандардите за физичка безбедност во согласност со измените на безбедносната политика на НАТО/ЕУ и директивите за физичка безбедност. Во тие рамки беше вршена редовна проверка и одржување на системот за електронско обезбедување, како и редовно и вонредно сервисирање на безбедносната опрема во Дирекцијата.

Во текот на 2019 година во Дирекцијата во континуитет пристигаа барања од страна на државни органи и други правни лица за утврдување на условите за физичка безбедност во организациските единици и точки каде што се ракува со класифицирани информации, при што беа преземани активности за контрола на условите и давање стручно мислење за исполнетоста на минималните стандарди за физичка безбедност на класифицираните информации. Претставници од Дирекцијата, исто така, учествуваа во меѓуинституционални активности со стручна и експертска помош за воспоставување стандарди за физичка безбедност и набавка на опрема од овој домен на безбедноста. На барање на одредени субјекти, беа одржани и обуки за нивните вработените од аспект на физичка безбедност на класифицираните информации.

Одделението за физичка безбедност, во согласност со законските прописи и интерните акти на Дирекцијата, ја помага работата на Одделението за инспекциски надзор и на Одделението за индустриска безбедност, при што асистира во спроведувањето на безбедносната политика за заштита на националните и на странските класифицирани информации. Одделението за физичка безбедност има важна улога и како дел од тимот за акредитација на комуникациско информациски системи.

Одделението активно учествуваше во разни работилници, консултации и други активности поврзани со работата за заштита на класифицираните информации. Потребно е да се нагласи учеството на претставници од Одделението на годишните брифинзи со овластените лица во државните органи и во приватните компании.

ИНФОРМАТИЧКА БЕЗБЕДНОСТ

Тежиштето на активностите на Дирекцијата во доменот на информатичката безбедност во 2019 година беше ставено врз интензивирање на работата на воспоставените помошни авторитети за информатичка безбедност, Националното тело за акредитација (SAA), Националното тело за безбедност на комуникациите (NCSA) и Националното тело за заштита компромитирачки електромагнетни зрачења (TEMPEST), како и на активностите за обезбедување услови за воспоставување на комуникациско-информатички систем до степен „СТРОГО ДОВЕРЛИВО“ и соодветна ТЕМПЕСТ опрема за зонирање на објекти каде што се процесираат класифицирани информации, којашто се потврдува во континуитет, заради сè поголемиот прилив на класифицирани информации од НАТО и од ЕУ со повисок степен на класификација за што зборуваат и статистиките за примени класифицирани информации во Централниот регистар на Дирекцијата, со цел обезбедување соодветно ниво на безбедност за нивно чување и ракување.

Заради ажурирање на легислативата сврзана со криптозаштитата во Република Северна Македонија и нејзино усогласување со позитивните прописи на НАТО и ЕУ, Дирекцијата почна иницијатива за измени на текстот на постојната и застарена Уредба за криптозаштитата. Во рамките на таквата иницијатива беа остварени работни средби со сите носители на националните системи за криптозаштита, при што е договорено во текот на 2020 година Дирекцијата како носител на работната активност да организира серија работни средби за доуредување на предлог-текстот за новата уредба за криптозаштита и согласно со донесениот Закон за класифицирани информации(*) би се доуредила оваа сензитивна област.

Во рамките на иницијативата на Дирекцијата за безбедносна акредитација на комуникациско-информатичките системи во државните органи низ кои се процесираат национални класифицирани информации, Националното тело за акредитација (SAA), коешто функционира во рамките на Дирекцијата, во текот на 2019 година презема активности за безбедносна акредитација на комуникациско-информатички систем во голем број на државни институции и приватни компании, а се со цел обезбедување соодветно ниво на заштита на системите заради соодветна заштитна на класифицираните информации кои се процесираат низ овие системи.

Во текот на 2019 година Дирекцијата, како авторитет задолжен за спроведување на безбедносната политика на НАТО/ЕУ, ја остваруваше редовната обврска на одржување и уредност на криптографијата на постојните системи за размена на класифицирани информации во Дирекцијата и во мрежата на регистрите за странски класифицирани информации во другите институции, во согласност со регулативите на НАТО/ЕУ. Во таа насока, по препорака на инспекцискиот тим при Канцеларијата за безбедност на НАТО, Одделението за информатичка безбедност и комуникациско-информатичка поддршка го продолжи започнатиот процес за надградба на регистарскиот систем за процесирање на НАТО класифицирани информации. Со овој процес се унапреди целокупниот систем за размена на НАТО класифицирани информации, со што ќе се зголеми безбедноста на класифицираните информации, а во исто време ќе се зголеми и брзината на нивната размена.

Согласно планот за извршување на пристапниот процес на Република Северна Македонија во НАТО, Дирекцијата во делот на информатичката безбедност имаше активна улога во неколку процеси: воспоставување на комуникациски-информатички систем за размена на класифицирани информации до степен „СТРОГО ДОВЕРЛИВО“, носител на Работната група за безбедносни прашања, учество во процесот на адаптација на простор за Мисијата на Република Северна Македонија во НАТО.

Националното тело за безбедност на комуникациите (NCSA) ја остваруваше својата улога на надзор врз безбедноста на комуникациите на системите на одделни државни органи за размена на класифицирани информации со странски субјекти и спроведување на договорените процедури.

Активната улога на Дирекцијата во одржувањето и развојот на информатичката безбедност во Република Северна Македонија и во 2019 се остваруваше преку давање континуирана стручна помош и мислење во изработка на стручни решенија и донесување акти сврзани со оваа материја. Согласно планот за пристапниот процес на Република Северна Македонија за членство во НАТО, Секторот во делот на информатичката безбедност активно учествуваше во сите процеси што треба да се исполнат со цел добивање полноправен статус на членка на НАТО.

Со цел следење и унапредување на безбедносната политика на НАТО и на ЕУ во областа на сајбер-безбедноста, претставници од Дирекцијата земаа учество на неколку важни конференции, работилници и обуки. Овие настани придонесоа за зголемување на човечките капацитети на вработените во Секторот, како и нови иницијативи за унапредување на информатичката безбедност во рамките на Дирекцијата. Исто така, претставник од Дирекцијата е член во новоформираниот Национален совет за сајбер безбедност, со што директно придонесува за унапредување на безбедноста во оваа област.

Секторот за информатичка безбедност интензивно работеше во насока на целосно исполнување и подигање на стандардите за информатичка безбедност во согласност со измените на безбедносната политика на НАТО/ЕУ и на директивите за информатичка безбедност. Во тие рамки беше вршена редовна проверка, одржување и ажурирање на комуникациско-информационските системи во Дирекцијата, како и редовно и вонредно сервисирање на опремата.

ИНДУСТРИСКА БЕЗБЕДНОСТ

Во 2019 година Дирекцијата за безбедност на класифицирани информации продолжи со своите активности кон унапредување на работата на полето на индустриската безбедност на класифицирани информации. Во текот на годината, во Дирекцијата пристигнаа барања од домашни и од странски компании и други правни лица со барања за издавање национални безбедносни сертификати за 149 физички и за 4 правни лица.

Врз основа на поднесените барања до 31.12.2019 година, Дирекцијата изработи 101 национални и 41 НАТО безбедносни сертификати, 112 изводи од НАТО безбедносни сертификати, како и 1 безбедносен сертификат за правно лице. Дополнително Дирекцијата има издадено и 2 Дозволи за пристап до национални класифицирани информации за 6 лица странски државјани. Во споредба со 2018 година, бројот на барањата за издавање безбедносни сертификати за правни лица и за физички лица во правните лица е намален.

Покрај редовната процедура за издавање безбедносни сертификати и дозволи за пристап на физички и правни лица од домашни и странски компании што учествуваат во класифицирани договори или тендери, Дирекцијата вршеше консултативна и експертска

улога во постапки поврзани со безбедноста на класифицираните информации со домашни и странски компании што учествуваат во класифицирани договори или тендери.

ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР

Во 2019 година Одделението за вршење на инспекциски надзор на безбедноста на класифицираните информации редовно ги извршуваше своите работи и задачи во насока на исполнување на целите утврдени во Годишната програма за 2019 година и кварталните планови за 2019 година во коишто се утврдени постапките за вршење на инспекциски надзор врз заштитата на националните и на странските класифицирани информации во Република Северна Македонија, критериумите за вршење инспекциски надзор и субјектите коишто ќе бидат предмет на инспекцискиот надзор во тековната година година.

Во текот на годината, Одделението за вршење на инспекциски надзор изврши вкупно 91 инспекциски надзори, и тоа: 36 во првиот квартал од годината (од кои 30 редовни, 5 контролни и 1 вонреден), 30 во вториот квартал (од кои 24 редовни, 5 контролни и 1 вонреден), 16 во третиот квартал (од кои 8 редовни, 7 вонредни и 1 вонреден) и 9 во четвртиот квартал (од кои 3 редовни и 6 контролни).

За сите реализирани инспекциски надзори се изработени записници со наод на констатирана состојба и решенија со мерки и рокови за отстранување на утврдените недостатоци. Наодите од инспекциските надзори се земаат предвид при вршењето анализа на состојбите и претставуваат една од основните алатки во изградбата на ефикасен и одржлив систем за заштита на националните и на странските класифицирани информации отстапени на користење на Република Северна Македонија, за воспоставување високо ниво на безбедносна култура и градење капацитети за заштита на класифицирани информации кај субјектите што се предмет на инспекциски надзор, како и за воспоставување и континуирано унапредување на системот за заштита на класифицирани информации на национално ниво.

Одделението за вршење на инспекциски надзор во предвидените законски рокови до Инспекциски совет ги доставуваше кварталните планови и извештаи како и други податоци сврзани за работа на инспекциското одделение и информации што беа побарани од страна на Инспекцискиот совет.

Во текот на месец мај 2019 година беше донесен новиот Закон за инспекциски надзор со којшто согласно член 2, Дирекцијата беше изземена од Законот, а со тоа и од обврските кон Инспекцискиот совет. Бидејќи Законот за инспекциски надзор имаше одложена примена од шест месеци за усогласување на одредбите на законот со законите со кои е уредена надлежноста на инспекциските служби, Одделението за вршење на инспекциски надзор продолжи да ги доставува кварталните планови и извештаи до Инспекцискиот совет сè до 31.11.2019 година со што формално и заврши рокот предвиден за таа обврска.

Заради изземањето на Дирекцијата од Законот за инспекциски надзор, фокусот на работата на Одделението за вршење на инспекциски надзор во втората половина од 2019 година беше ставен на подготовката на правилниците и упатствата со коишто подетално ќе се уредат прашањата врзани за инспекцискиот надзор на класифицираните информации, согласно новиот Закон за класифицирани информации(*).

Во рамките на вкупно реализираните инспекциски надзори, а со цел реализација на претпристапните процеси за полноправно членство на Република Северна Македонија во НАТО, во текот на месец декември 2019 година Одделението за вршење на инспекциски надзор изврши контролен надзор во регистрите за странски класифицирани информации во Министерство за одбрана, Генералштабот на Армијата на Република Северна Македонија, Министерство за надворешни работи, Министерство за внатрешни работи и Агенцијата за

разузнавање со цел да увиди и да ги забрза работите сврзани за имплементацијата на корективните мерки и препораките од Извештајот на НАТО Канцеларијата за безбедност по реализираната инспекциска посета во февруари 2019 година.

МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Во текот на извештајниот период, Дирекцијата остваруваше непосредна соработка со националните безбедносни авторитети на земјите од регионот и на земји членки на НАТО и на ЕУ, како и соработка со меѓународни институции на чијшто програми за работа е фокусиран голем дел од надворешната политика на Република Северна Македонија.

Во тој контекст, во текот на 2019 година континуирано се спроведуваа активности врзани за регионалната соработка со сродните служби на земјите од регионот, при што акцент беше ставен на учеството на Деветата конференција на SEENSA (форум на националните безбедносни авторитети на земјите од југоисточна Европа) што се одржа на 24 октомври 2019 година во Тирана, Албанија и воопшто на соработката со Регионалниот совет за соработка (RCC). Во тој контекст, во април 2019 година беше реализиран состанок на директорско ниво во седиштето на RCC во Сараево, а во текот на годината беа одржувани редовни контакти со претставници на Советот заради консултации и договорање заеднички активности.

Во меѓународен контекст, во рамките на Мултинационалната работна група за индустриска безбедност (MISWG) во којашто Дирекцијата има статус на набљудувач, во септември 2019 година во Сплит, Хрватска, беше реализирано учество на годишната конференција на MISWG и на работниот состанок на ad-hoc работната група за Странска сопственост, контрола или влијание (Foreign Ownership, Control or Influence – FOCI).

Во врска со склучувањето билатерални спогодби за размена и заемна заштита на класифицирани информации на владино ниво, во мај 2019 година беше потпишан договорот со Црна Гора, а во втората половина од годината беа обновени иницијативите за билатерални преговори со Белгија, Норвешка и со Молдавија.

Во јуни 2019 година, тим на Министерството за одбрана на САД ја посети Република Северна Македонија со цел водење разговори со соодветни авторитети од земјата за запознавање со националниот безбедносен систем за заштита на класифицирани информации. Крајната цел на посетата беше официјално иницирање билатерални преговори за усогласување на текст на Договор за безбедносните мерки за заштита на класифицирани информации. Посетата резултираше со официјален предлог-текст на договор којшто беше предмет на усогласување во втората половина од годината.

Воедно, во текот на годината, беа остварени контакти со сродните служби на земји од регионот и пошироко по основ на доставени барања за спроведување безбедносна проверка за лица што поднеле барање за издавање безбедносен сертификат, како и по основ на организирање студиските посети во тие земји, поддржани од TAIEХ инструментот на Европската комисија. Во тој контекст, во текот на јуни беше реализирана студиска посета на Националниот безбедносен авторитет на Чешката Република.

Во рамките на договорениот билатерален проект за техничка помош со Националниот безбедносен авторитет на Република Словенија за далечинско учење во доменот на индустриската безбедност, во септември 2019 година беше реализирана првата фаза од проектот со посета на словенечкиот експертски тим на Скопје.

На билатерална основа, во текот на 2019 година на неколку наврати беа реализирани средби на директорско ниво со националните безбедносни авторитети на Република Албанија и на Република Бугарија.

Во контекст на соработката со меѓународните институции на чиешто програми за работа е фокусиран голем дел од надворешната политика на Република Северна Македонија, во текот на целата извештајна година Дирекцијата активно учествуваше во имплементацијата на Планот за продолжување на реформите на Република Северна Македонија за членство во НАТО како еден од главните носители на активностите во делот на безбедносните прашања. Во тој контекст, Дирекцијата активно беше вклучена и во подготовките и реализацијата на активностите врзани за одржувањето на состанокот на Северноатлантскиот сојуз на 3 јуни 2019 година во Скопје.

Воедно, во мај 2019 година во Варшава, Полска, директорот на Дирекцијата учествуваше на состанокот на Комитетот за безбедност на НАТО на директорско ниво со земјите партнери, а во ноември истата година учествуваше на состаноците на Комитетот за безбедност на НАТО во Брисел, Белгија.

Во февруари 2019 година Дирекцијата беше домаќин на инспекцискиот тим на НАТО Канцеларијата за безбедност којшто имаше задача да го оцени степенот на подготвеност на Република Северна Македонија за заштита на НАТО класифицираните информации што ѝ се отстапени на користење, а на неколку наврати реализираше и средби со претставници на НАТО Канцеларијата за безбедност коишто беа во посета на разузнавачко-безбедносните служби во земјата.

Во однос на соработката со ЕУ, во текот на 2019 година Дирекцијата учествуваше во активностите врзани за Националната програма за усвојување на правото на Европската унија (НПАА), па во тој контекст во септември 2019 година во Брисел беше реализирано учество на Објаснувачкиот состанок за Поглавје 3.31 - Надворешна безбедносна и одбранбена политика (НБОП).

Во рамките на Програмата на Женевскиот центар за управување со безбедносниот сектор (DCAF) за реформи во разузнавачкиот сектор на Република Северна Македонија (2017-2020), во јули 2019 година Дирекцијата и DCAF потпишаа Договор за соработка за зајакнување на капацитетите на Собранието на Република Северна Македонија. Во рамките на Договорот, согласно утврдениот план на реализација, во втората половина на годината беа реализирани повеќе обуки за парламентарците и за вработените во релевантните собраниски комисии што се надлежни за безбедносни прашања. Воедно, во рамките на соработката со DCAF, во мешовита делегација од Собранието на Северна Македонија, во јуни 2019 година беше реализирана посета на Собранието на Република Словенија.

ОБУКА И СОВЕТОДАВНА ПОМОШ НА КОРИСНИЦИТЕ НА КЛАСИФИЦИРАНИ ИНФОРМАЦИИ

Во текот на извештајниот период, во согласност со своите законски обврски и надлежности, Дирекцијата континуирано ги спроведуваше активностите за обука и давање стручна помош на корисниците на класифицирани информации од сите аспекти на безбедноста на класифицираните информации. Обуките беа организирани согласно планот за работа, по барање на корисниците на класифицирани информации или по утврдена потреба од страна на Дирекцијата.

Согласно утврдената потреба и на барање на државните органи и другите институции и правни лица за обука и стручно мислење, во текот на 2019 година вработените во Дирекцијата одржаа бројни стручно-консултативни состаноци и брифинзи на коишто беа давани насоки за правилна примена на националната законска регулатива за класифицирани информации. Во континуитет, според динамиката на Министерството за надворешни работи, се вршеа брифинзи со лица од Министерството во подготовки за заминување во ДКП-ата на Република Северна Македонија во странство.

Во последниот квартал од годината, во Дирекцијата беше одржана серија на брифинзи со овластените лица за спроведување на Законот за класифицирани информации во државните органи и институции, јавни и приватни правни лица, со цел запознавање со нивната содржина и со новите трендови во безбедносната политика за работа со класифицирани информации. Воедно, на овие брифинзи присутните беа информирани и за скорешното влегување во сила на новиот Закон за класифицирани информации(*) и за новините што се предлагаат со него.

Покрај држењето обуки за корисниците на класифицирани информации, во текот на 2019 година претставници на Дирекцијата земаа учество и на семинари и курсеви организирани во земјата и во странство со цел усовршување на знаењата и стручна надградба.

Во контекст на активностите што беа поддржани од TAIEH инструментот на Европската комисија, во 2019 година беше реализирана една TAIEH студиска посета на Чешката Република (јуни 2019 година), а кон крајот на годината беше договорена уште една студиска посета чијашто реализација е планирана за почетокот на наредната година.

Во текот на 2019 година, продолжи соработката со Министерството за одбрана за посетување обуки во рамките на Индивидуалната програма за партнерство и соработка (IPCP), при што беше реализирано учество на обука во НАТО школата во Оберамергау. Воедно, во текот на годината продолжи и соработката со Канцеларијата за соработка во одбраната (ODC) на Американската амбасада во Скопје во врска со обуките во Европскиот центар за безбедносни студии „Џорџ С. Маршал“ во Гармиш-Партенкирхен, Германија. Во тие рамки, претставници на Дирекцијата реализираа учество на три семинари/обуки во Маршал центарот.

УЧЕСТВО ВО РАБОТА НА МЕЃУИНСТИТУЦИОНАЛНИ ТЕЛА И ДРУГИ ИНИЦИЈАТИВИ

Во 2019 година, Дирекцијата, согласно своите законски надлежности, продолжи да учествува во работата на повеќе меѓуинституционални тела и работни групи.

Во рамките на процесот на пристапување на Република Северна Македонија кон НАТО, Дирекцијата активно учествуваше во работата на Комитетот и во Работниот комитет за интеграција на Република Северна Македонија во НАТО, како и во работните групи формирани во рамките на Работниот комитет за работа на одредени прашања што произлегуваат од Планот за продолжување на реформите на Република Северна Македонија за членство во НАТО.

Во контекст на интегративниот процес за пристапување кон ЕУ, во текот на 2019 година Дирекцијата учествуваше и во работата на Работната група за надворешна безбедносна и одбранбена политика под раководство на Министерството за надворешни работи, со ангажман во изработката на Глава 31 од Националната програма за усвојување на правото на Европската унија (НПАА) и учеството во ЕУ обуки во координација на Секретаријатот за европски прашања (СЕП).

Во текот на годината, претставници на Дирекцијата учествуваа во работата на различни работни тела предводени од други надлежни субјекти чијшто фокус на работа беше ставен на интеграциите во НАТО (преселба на Мисијата во Седиштето на НАТО, решавање на прашањата врзани за воспоставувањето безбедносна комуникација со НАТО, изработка на стратешки документи и планови за одбранбени способности), градењето национални капацитети за сајбер безбедност и слично.

Покрај тоа, во 2019 година Дирекцијата продолжи да дава придонес во работата на Работната група предводена од Центарот за управување со кризи за размена на податоци во функција на подготвеност и интероперабилност на субјектите што се дел од системот за превенција и рано предупредување, во Работната група за интегрирано гранично управување предводена од внатрешни работи, како и во Националното координативно тело за градење на отпорност на хибридни закани и ризици предводено од Министерството за одбрана.

ФИНАНСИСКО РАБОТЕЊЕ

Финансиското работење на Дирекцијата за безбедност на класифицирани информации во 2019 година се извршуваше според одредбите на Законот за извршување на Буџетот на Република Северна Македонија за 2019 година и согласно утврдените средства во Буџетот наменски, рационално, економично и ефикасно. Вкупниот буџет на Дирекцијата беше реализиран преку буџетските програми за 2019 година, и тоа: Програмата 10 - Администрација и Програмата 20 - Спогодба за размена на класифицирани информации РМ-ЕУ/НАТО.

Во 2019 година на Дирекцијата ѝ беа одобрени буџетски средства во висина од 35.655.000,00 денари. Средствата за финансирање на активностите според плановите и програмите во Дирекцијата се обезбедуваат единствено од Буџетот на РСМ и се основен ресурс од кој директно зависи реализацијата на плановите, програмите и потпрограмите.

Континуираноста во планирањето за обезбедување на дефинираните потреби со расположливите финансиски ресурси и вклопување во рамките на фискалните можности и ограничувања подразбира утврден процес на континуирано поставување цели и редослед на активности и задачи за реализација на стратешките цели на Дирекцијата.

Изразено во бројки, 22.385.000,00 денари, или 62,78% од вкупниот буџет беа наменети за основни плати и придонеси за социјално осигурување за вработените во Дирекцијата. Од нив 17.461.000,00 денари беа наменети за платите и придонесите на вработените во седиштето на Дирекцијата во Скопје, а со преостанатите 4.924.000,00 денари беа за трошоците за платите и придонесите на вработените на Дирекцијата упатени на работа во Постојаните мисии на Република Северна Македонија при НАТО и при ЕУ во Брисел.

Во делот од буџетот наменет за вршење на основната дејност на Дирекцијата во висина од вкупно 13.220.000,00 денари или во проценти 37.08% од вкупниот буџет, средства предвидени за капитални расходи предвидени се во износ од 5.330.000,00 денари, од кои за купување опрема и машини 2.560.000,00 денари, купување мебел 100.000,00 денари, вложување и нефинансиски средства 730.000,00 денари, купување возило 980.000,00 денари, градежни објекти 960.000,00 денари. Другите средства за извршување на редовните активности на Дирекцијата во висина од 7.890.000,00 денари беа распоредени на следниот начин: за патни и дневни расходи 1.160.000,00 денари, за комунални услуги, греење, комуникација и транспорт 1.740.000,00, за материјали и ситен инвентар, 450.000,00 денари, за поправки и тековно одржување 500.000,00 денари за договорни услуги 3.590.000,00, за други тековни расходи 450.000,00 денари и за надоместоци 50.000,00 денари.

Реализацијата на буџетот на Дирекцијата за 2019 година по ставки е прикажана во Спецификацијата на расходи, дадена во прилог на овој Извештај.

Планот и динамиката на финансиското работење во Дирекцијата, се води и се реализира според принципите, нормите и постапките што важат во системот на планирање, програмирање, буџетирање и извршување и обезбедува интегралност на сите елементи и функции во рамките на Дирекцијата, како и во односите со другите субјекти кон кои Дирекцијата презема финансиски обврски.

Буџетот на Дирекцијата претставува годишен план на расходи по квартали за користење на средствата по сметки, програми, потпрограми и ставки одобрени од Буџет на Република Северна Македонија со Закон за извршување на Буџет на РСМ со што се извршува Буџетот на Дирекцијата и се врши финансирање на поставените цели, политики, приоритети и задачи што произлегуваат од утврдените планови и програми на Дирекцијата. Основа за работа и реализација на Дирекцијата за безбедност на класифицирани информации претставува Стратешкиот план на Дирекцијата за безбедност на класифицирани информации, Стратешките приоритети на Владата на Република Северна Македонија, Фискалната стратегија на Република Северна Македонија, Макроекономските проекции.

Во Стратешкиот план на Дирекцијата за безбедност на класифицирани информации се содржани програмите и активностите со кои се планира остварување на поставените цели во наредниот тригодишен период. Со процесот на поднесување на предлог-буџетското барање за тековната, односно наредната фискална година, како и проекциите за двете последователни наредни години се координираат во еден интегрален модел на среднорочно буџетирање и ефективно управување со јавните финансии.

Буџетските барања се должат на претходно спроведен процес на идентификување на потребите од организациските структури (сектори и одделенија) задолжени за спроведување на претходно донесените планови и програми во рамките на Дирекцијата за финансирање на приоритетите во буџетската година.

РЕЗИМЕ

Дирекцијата за безбедност на класифицирани информации во 2019 година успешно ги извршуваше своите законски надлежности во својство на авторитет за спроведување и унапредување на безбедносната политика со класифицираните информации на национално и на меѓународно ниво. Со унапредувањето на националната законска регулатива и политиката на континуирани обуки, совети, експертска помош, постојана стручна надградба на персоналот, како и редовен и вонреден инспекциски надзор врз спроведувањето на стандардите, нивото на безбедноста во работата со класифицирани информации во Република Северна Македонија во континуитет се зголемува.

Директор
Стрјан Славески

